

Analiza ankete turističnega gospodarstva

Destinacija Rogla-Pohorje

V okviru triletnega obdobja ocenjevanja v Zeleni shemi slovenskega turizma destinacija Rogla–Pohorje sistematično spremlja zadovoljstvo in stališča ključnih deležnikov v turizmu. V ta namen izvajamo anketiranja med turističnim gospodarstvom, prebivalci destinacije in obiskovalci. S pridobljenimi mnenji in ocenami pridobivamo vpogled v stanje na posameznih področjih trajnostnega razvoja, prepoznavamo prednosti destinacije ter področja, na katerih so potrebne izboljšave.

Rezultati anket nam predstavljajo pomembno podlago za nadaljnje načrtovanje in določanje razvojnih ciljev ter ukrepov. Omogočajo nam, da prepoznamo, kje smo uspešni, kje obstajajo vrzeli in kakšne so potrebe posameznih skupin, ki soustvarjajo turistično ponudbo in življenje v destinaciji. Na podlagi ugotovitev lahko učinkoviteje usmerjamo nadaljnje aktivnosti, krepimo sodelovanje z deležniki ter razvoj turizma načrtujemo tako, da upošteva potrebe lokalne skupnosti, pričakovanja obiskovalcev in možnosti turističnega gospodarstva.

Anketiranje je potekalo pretežno v digitalni obliki skozi vse leto 2026. Zbrani odgovori predstavljajo izhodišče za pripravo analiz, opredelitev prednostnih področij in načrtovanje ukrepov za prihodnje triletno obdobje.

1. Namen in metodološka pojasnila

Analiza povzema odgovore turističnih ponudnikov, ki so izpolnili anketo Slovenia Green, ter na podlagi ugotovljenih praks in vrzeli predlaga ukrepe, ki jih lahko destinacija Rogla-Pohorje naslavlja v naslednjem triletnem obdobju. Namen je podpreti načrtovanje trajnostnega razvoja, boljše obveščanje ponudnikov in postopno izboljševanje spremljanja okoljskih ter družbenih kazalnikov.

V anketi je sodelovalo **7 ponudnikov**. Število veljavnih odgovorov se med vprašanji razlikuje: pri ocenjevanju trajnostnih praks je prikazanih 5 veljavnih odgovorov, pri vprašanjih o deležih obnovljive energije, lokalnih nabavah in storitvah pa praviloma le 2–3. Zato rezultatov ni mogoče razumeti kot reprezentativne za vse turistično gospodarstvo destinacije. Pri vprašanjih z malo odgovori je treba ugotovitve razumeti kot **začetni vpogled, ne kot zanesljivo oceno celotne destinacije**.

Pomembna metodološka omejitev: pri nekaterih odprtih vprašanjih so navedeni odgovori »/« ali pa odgovor manjka oziroma je bil preskočen. Takih odgovorov ni mogoče samodejno razlagati kot dokaz, da ponudnik ukrepa ne izvaja. Lahko pa kažejo na potrebo po bolj razumljivih vprašanjih, podpori pri izpolnjevanju ankete in boljšem evidentiranju praks.

2. Struktura sodelujočih ponudnikov in zaposlovanje

V anketi je sodelovalo 7 podjetij. Med njimi prevladujejo nastanitveni ponudniki: 6 oziroma **86 %** sodelujočih. En ponudnik (14 %) je kot prevladujočo dejavnost navedel gostinstvo. V vzorcu ni bilo odgovorov ponudnikov zabave, rekreacije na prostem, prevoznikov ali turističnih agencij. To pomeni, da rezultati predvsem odražajo **pogled nastanitvenih ponudnikov** in jih je treba dopolniti z odzivi drugih vrst turističnih subjektov.

Podjetja prevladujočo dejavnost opravljajo **povprečno 14 let**; razpon sega od 1 do 35 let. V povprečju imajo **2,7 redno zaposlenega in 2,0 začasna delavca** (npr. študenti, sezonski delavci ali pomoč družinskih članov). Podatki kažejo na pomembno vlogo manjših ekip, pri katerih morajo biti trajnostni ukrepi praktični, časovno obvladljivi in podprti z uporabnimi predlogami.

3. Okoljske prakse: energija, voda in odpadki

3.1 Energija in obnovljivi viri

Pet ponudnikov je ocenilo trditve o trajnostnih praksah. Vsi odgovori pri **spremljanju porabe energije** so pozitivni: 2 ponudnika (40 %) porabo spremljata v polni meri, 3 (60 %) pa to počnejo, vendar vidijo še **možnost napredka**. Tudi pri **uporabi obnovljivih virov energije** so odgovori pretežno pozitivni: 1 ponudnik (20 %) prakso izvaja v polni meri, 3 (60 %) jo izvajajo z možnostjo napredka, le 1 (20 %) pa o njej še razmišlja.

Pri odprtem vprašanju so bili navedeni konkretni ukrepi: **toplotna črpalka, senzorji za luči, zamenjava svetil z varčnimi LED-svetili ter solarne celice**. Ker je odprti odgovor podalo le nekaj ponudnikov, gre za primere praks, ne za izčrpen pregled ukrepov v destinaciji.

Pri vprašanju o deležu energije iz obnovljivih virov so odgovorili le trije ponudniki. Odgovori so bili razporejeni v razrede 10–25 %, 50–75 % in nad 75 %, po en odgovor v vsakem razredu. Podatki ne omogočajo ocene povprečnega deleža obnovljive energije v destinaciji.

3.2 Voda

Pet ponudnikov je ocenilo spremljanje porabe vode: 1 (20 %) ga izvaja v polni meri, 3 (60 %) z možnostjo napredka, 1 (20 %) pa o njem še razmišlja. Pri ukrepih za zmanjšanje porabe vode je 1 ponudnik (20 %) navedel, da jih izvaja v polni meri, 2 (40 %) jih izvajata z možnostjo napredka, 2 (40 %) pa o njih še razmišljata. Pri ponovni uporabi odpadne vode oziroma uporabi deževnice sta 2 ponudnika (40 %) odgovorila, da to izvajata v polni meri, 2 (40 %) z možnostjo napredka in 1 (20 %) da o tem še razmišlja.

Odprto vprašanje o konkretnih ukrepih za zmanjšanje porabe vode ne daje uporabnega seznama izvedenih rešitev. To je predvsem podatkovna vrzel: destinacija trenutno iz ankete ne more razbrati, kateri ukrepi se že uporabljajo in katere rešitve bi bilo smiselno širiti.

3.3 Odpadki, plastika in odpadna hrana

Ločevanje odpadkov je med najboljše ocenjenimi praksami: 3 ponudniki (60 %) so navedli, da ga izvajajo v polni meri, 2 (40 %) pa, da ga izvajajo, vendar lahko še napredujejo. **Pri spremljanju količine odpadkov so odgovori manj zreli**: 1 ponudnik (20 %) spremlja količine v polni meri, 2 (40 %) to počneta z možnostjo napredka, 2 (40 %) pa o tem še razmišljata.

Pri ukrepih za zmanjševanje plastičnih odpadkov je 2 ponudnikov (40 %) odgovorilo, da ukrepe izvajata v polni meri, 2 (40 %) z možnostjo napredka in 1 (20 %) da o njih še razmišlja. Eden od konkretno navedenih primerov je uporaba papirnate embalaže. Pri **zmanjševanju odpadne hrane** sta 2 ponudnika (**40 %**) odgovorila, da ukrepe izvajata v polni meri, 2 (**40 %**) z možnostjo napredka, 1 (20 %) pa o njih še razmišlja. V odprtih odgovorih je bil naveden pristop priprave hrane sproti, namesto vnaprej.

Osnovne prakse ločevanja odpadkov so dobro uveljavljene, manj sistematično pa je videti spremljanje količin in dokazovanje učinkov. Destinacija lahko pomaga z enostavnim obrazcem za mesečno ali sezonsko beleženje ter z izmenjavo primerov zmanjševanja embalaže in zavržene hrane.

4. Trajnostno upravljanje, obveščanje in vključevanje gostov

Pri oblikovani strategiji, akcijskem načrtu ali politiki trajnostnih praks sta 2 ponudnika (40 %) odgovorila, da to v celoti velja za njuno podjetje, 2 (40 %) da lahko še napredujeta, 1 (20 %) pa o tem ne razmišlja. Le 1 ponudnik (20 %) je navedel, da v polni meri redno spremlja, objavlja in komunicira dosežke trajnostnih praks; 3 (60 %) o tem še razmišljajo, 1 (20 %) pa tega ne načrtuje. To kaže na vrzel pri sistematičnem načrtovanju, merjenju in predstavljanju rezultatov.

Spodbujanje gostov k varčevanju z energijo in vodo ter ločevanju odpadkov je prisotno, vendar ne enotno: 2 ponudnika (40 %) to izvajata v polni meri, 1 (20 %) z možnostjo napredka, 2 (40 %) pa o tem še razmišljata. Pri spodbujanju trajnostnega prihoda in gibanja po destinaciji so odgovori še bolj razpršeni: 1 ponudnik (20 %) to izvaja v polni meri, 1 (20 %) z možnostjo napredka, 2 (40 %) o tem razmišljata, 1 (20 %) pa o tem ne razmišlja. Pri spodbujanju pitja vode iz pipe sta 2 ponudnika (40 %) prakso ocenila kot v celoti uveljavljeno, 1 (20 %) kot področje z možnostjo napredka, 2 (40 %) pa o tem še razmišljata. Destinacija lahko pripravi skupna, kratka in vizualno usklajena sporočila za ponudnike, ki jih ti umestijo v sobe, skupne prostore, jedilnike, spletne strani in komunikacijo pred prihodom.

5. Zaposleni, lokalna skupnost in lokalna nabava

Na področju izobraževanja zaposlenih so odgovori razdeljeni: 2 ponudnika (40 %) zaposlene redno izobražujeta v polni meri, 1 (20 %) vidi možnost napredka, 2 (40 %) pa o tem ne razmišljata. Odprto vprašanje o vrstah izobraževanj ni prineslo uporabnih vsebinskih navedb. To lahko pomeni, da ponudniki potrebujejo bolj jasne primere relevantnih vsebin, dostopne kratke oblike usposabljanja in boljšo informacijo o obstoječih priložnostih.

Pri sodelovanju z lokalno turistično organizacijo je 1 ponudnik (20 %) navedel polno sodelovanje, 2 (40 %) možnost napredka, 1 (20 %) je izbral odgovor, da o tem ne razmišlja, en odgovor pa je manjkal oziroma ni bil vsebinsko uporaben. V odprtih odgovorih se pojavi sodelovanje na področju vinogradništva. Pri podpori lokalni skupnosti oziroma znamenitostim sta 2 ponudnika (40 %) podporo ocenila kot polno, 2 (40 %) kot področje z možnostjo napredka, 1 (20 %) pa o tem ne razmišlja. Konkretno je bila omenjena udeležba na čistilnih akcijah ter podpora dejavnostim turističnega društva z delom in finančnimi sredstvi.

Lokalna nabava je potencialna prednost, vendar je vzorec za sklepanje majhen. Na vprašanje o deležu blaga, hrane in pijače pri lokalnih proizvajalcih so odgovorili trije ponudniki; vsi trije so izbrali razred **50–75 %**. Pri deležu storitev lokalnih ponudnikov sta odgovorila dva v razredu 50–75 %, eden pa v razredu nad 75 %. Ti podatki so spodbudni, vendar zaradi majhnega števila odgovorov ne predstavljajo ocene za celotno destinacijo.

6. Biotska raznovrstnost, krajina in podnebne spremembe

Pri ukrepih za spodbujanje lokalne biotske raznovrstnosti ter varstvo in ohranjanje krajine ni bilo uporabnih konkretnih opisov. Pri zavedanju potencialnih posledic podnebnih sprememb za turizem v destinaciji so vsi veljavni odgovori pozitivni: 2 ponudnika (40 %) se posledic zavedata v polni meri, 3 (60 %) pa se jih zavedajo, vendar lahko še napredujejo. Kot področje, ki bi ga destinacija lahko naslovila, sta bila navedena polnilnica za električne avtomobile in električna kolesa.

Glavna vrzel ni nujno odsotnost ukrepov, temveč pomanjkanje konkretnih, zabeleženih primerov in jasne povezave med posameznimi praksami ter skupnimi cilji destinacije. V naslednjem obdobju je smiselno ponudnikom predstaviti izvedljive ukrepe za ohranjanje krajine in biotske raznovrstnosti ter jih spodbuditi, da jih dokumentirajo.

7. Informiranost, podatki in pripravljenost za sodelovanje

Pri seznanjenosti z možnostjo spodbud za pridobitev okoljskega oziroma trajnostnega certifikata je 1 ponudnik (20 %) navedel, da je s tem v celoti seznanjen, 1 (20 %) da lahko še napreduje, 2 (40 %) o tem še razmišljata, 1 (20 %) pa o tem ne razmišlja. Rezultat podpira domnevo, da je **potrebno okrepiti informiranje o trajnostnih certifikatih, koristih, postopkih in možnostih podpore**. Sam po sebi pa ne dokazuje, da ponudniki zelenih tem ne poznajo; kaže predvsem na neenotno stopnjo seznanjenosti in potrebo po dodatnem preverjanju.

Pomembna ovira za merjenje je pripravljenost deliti podatke. Na vprašanje o deljenju podatkov o porabi energije so odgovorili trije ponudniki in vsi trije so izbrali »ne«. Na vprašanje o porabi vode sta odgovorila dva ponudnika in oba sta izbrala »ne«. Ker gre za zelo majhen delež vseh sodelujočih, rezultatov ni mogoče posplošiti, vendar jasno kažejo, da bo treba najprej pojasniti namen zbiranja podatkov, način njihove uporabe, zaupnost in koristi za ponudnika. Podatkov ni smiselno zbirati brez jasnega dogovora in razumljivega namena.

8. Predlagani kazalniki spremljanja

Glede na zgornjo analizo podatkov, je za vrednotenje priporočljivo spremljati nekaj enostavnih kazalnikov.

KAZALNIK	NAČIN SPREMLJANJA	PREDLAGANI CILJ V TRI LETNEM OBDOBJU
Vključevanje poudnikov	Izpolnjevanje anket za turistično gospodarstvo; spremljanje po vrsti dejavnosti	Povečati število sodelujočih anketirancev iz 7 na 14 (za 50 %), razširiti zastopanost na različne vrste ponudnikov
Informiranost o Slovenia Green	Kratko preverjanje po delavnicah in ob ponovni anketi	Več ponudnikov zna navesti možnosti podpore in certifikate
Usposabljanja	Število izvedenih green delavnic	Vsaj eno praktično usposabljanje/delavnica letno
Načrti in izvedeni ukrepi	število ponudnikov , ki dolgočajo vsaj 2 ukrepa in poročajo o napredku	Več ponudnikov ima dokumentirane ukrepe in lahko pokaže izvedbo oz. napredek
Spremljanje porabe in odpadkov	Število ponudnikov, ki spremljajo porabo energije, vode ali odpadke	Vzpostavljena začetna baza podatkov pri skupini ponudnikov
Trajnostna komunikacija z gosti	pregled uporabe skupnih gradiv oz. samoocena ponudnikov	uporabniki uporabljajo jasna sporočila o varčevanju, trajnostni mobilnosti
Lokalno sodelovanje	Primeri lokalnih nabav, storitev, sodelovanja z lokalno skupnostjo	Več dokumentiranih primerov sodelovanja